

Délután 3 órakor kezdődött az ünnepség, a melyen a hadügyminiszter képviselőjében Sárkány tábornok, a katonai körletparancsnokság részéről Czifó ezredes, a kultuskormány nevében pedig Vajdinger Gyula dr. osztálytanácsos jelent meg. A sok ezer főnyi érdeklődő közönség soraiban ott láttuk Fledderus holland főkonzult, a magyar cserkészek lelkes barátját és Szilassy Aladárt, az első cserkészcsoport szervezőjét. Az ünnepség a Himnusz el-énekelésével kezdődött. Ezután diszszemle következett. Majd Mequersy Béla dr. és Ravasz Árpád ismertették a magyar keresztény cserkészmovement történetét, célját és feladatát. Molnár László pedig az első cserkészcsoport történetét. Az érdeklődéssel hallgatott beszédek után a cserkészek Sulyok János vezetésével díszmenében vonultak el a hadügyminiszter képviselője előtt. A közönség ezután végigjárta a sátorlábort és gyönyörködött a cserkészfutók tábori életének mozgalmas képében. Az ünnepségről a cserkészek a pápai nuncius fogadtatására az Eötvös-térre vonultak.

A megakadt rigai béketárgyalás.

— A bolsevikok taktikáznak. —

A legújabb hírek megerősítik az utóbbi napok jelentéseit arról, hogy a rigai tárgyalásokban kedvezőtlen fordulat állott be. A *Berlinske Tidende* szerint ennek oka, hogy Joffe, valószínűleg Trocki parancsára, egy csomó olyan orosz követelést terjesztett elő, a melybe Lengyelország nem akar belemenni.

A bolsevik diplomácia taktikájáról a *Neues Wiener Journal* azt az információt kapta és adja, hogy a bolsevikok igyekeznek a felszínen maradni és a legfontosabb vitás kérdések tulajdonképpeni magját elkerülni. Az oroszok egész sereg követelést formuláltak meg, a melyeket a lengyelek elfogadhatatlannak jelentettek ki. Egyidejűleg azonban az oroszok a „nyitvahagyas” kényelmes formuláját találták fel, a melynek segítségével minden veszedelmes zsákutcát kikerülni remélnek. Ezzel mind nyilvánvalóbbá lesz az a szándékuk, hogy minden körülmények között megkíséssék a fegyverszünetet, esetleg a békét is, a nélkül, hogy megkötnek kezűket azon vitás kérdések és problémák tekintetében, a melyeket a háború tulajdonképpeni okainak tekinthetünk. A bolsevisták rövid lejáratu békét keresnek, a mely pillanatnyi megegyezést, de nem állandó megértést jelent. A francia lapok az oroszok békekészségéről írva ugyancsak kiemelik, hogy az egyáltalán nem jelenti a bolsevista doktrínák elvetését.

Annál érdekesebb a bolsevikoknak ez a taktikája, mert a Finnország és Oroszország között megbeszélés alatt levő három főkérdésben nem sikerült a megegyezés. A tárgyalások így igen válságos ponthoz értek. Sőt Litvinovot is kudarc érte, úgy, hogy a norvégiai gazdasági tárgyalások teljes meghiusulása következtében elhagyta Krisztianíát.

Helsingforszi jelentések arról szólnak, hogy Oroszországban belső zavargások és sztrájkok törtek ki s a lakosság követeli az azonnal való békét. Ezek az ismételt felmerülő hírek érthetők, ha a lengyel harcéri jelentéseket olvassuk, melyekből kitétszön a lengyel csapatok a szovjetsereg maradványainak üldözése közben a Szervecs folyót átlépték és Novo-Grodekot elfoglalták. Az oroszok új offenzívát akartak kezdeni, azonban 150 kilométerre visszavetették őket és súlyos veszteségeket okoztak nekik. 16 szovjethadosztályt egészben vagy részben megsemmisítettek. A legutóbbi napokban elfett foglyok száma 42.000. A zsákmány 100 ágyú, 950 gépfegyver, 18 páncélos autó és sok hadianyag. Az orosz hadsereg ellenállása megtört, a lengyelek elérték Pinszktől keletre a német lövőárkokat.

Ugyanekkor Wrangel csapatai is Alexandrovsk körül fényes győzelmet arattak és 10.000 foglyot ejtettek s egyes vörös alakulások át is pártoltak Wrangelhez. Pilszudszky marsall és Millerand táviratokat váltottak, melyek igen meleg hangon pecsételik meg a bolsevikellenes barátságot, a mely eddigelé tagadhatatlan gyümölcsöket termelt.

A lengyel válasz.

Bécsből jelentik: A *Neues Wiener Tagblatt* varsói tudósítója jelenti: Vasárnap, október 3-án végleg megállapította a lengyel békedelegáció az orosz javaslatokra adandó válaszában szövegét. Hír szerint Sapieha hercege, külügyminiszter legközelebb Rigába utazik a békeszerződés megkötésére. Az egész lengyel sajtó határozottan visszautasítja az oroszok Keletgaliciára támasztott igényeit.

Mint illetékes helyen közlik, Daszynszkinak a főhadiszállásra való utazását egyáltalán nem lehet olybá venni, mintha azt jelentené, hogy a béketárgyalás válságos stádiumba jutott volna. Inkább helyes az a fölfogás, hogy már a legközelebbi napokban kedvező eredményt érnek el, mert Sapieha herceg külügyminiszter az angol követ kérdésére kijelentette, hogy a lengyel csapatok nem akariák

Vilnát megszállni, vagy odáig előnyomulni. Ilyenformán itteni beavatott körök nézete szerint a moszkvai követelések egyik fő pontja elesik.

Ellenforradalmi mozgalom Oroszországban.

Bécsből jelentik: A *Wiener Allgemeine Zeitung* jelenti Berjnből: Londonból olyan hírek érkeztek, hogy az orosz vasuti hivatalnokok sztrájkba léptek. Egyik népbiztos, a ki a sztrájkolókat le akarta csendesíteni, megölték. Két másik megbízottat a vasutasok kivégeztek. Az orosz kormánynak tizankét megbízottját itélet nélkül végezték ki. A pétervári gyárak összes munkásai megszüntették a munkát, mert a legutóbbi napokban nem kaptak kenyeret. Azt hiszik azonban, hogy ez a sztrájk politikai jelleggel bír és kapcsolatos azzal a szándékkal, hogy Pétervárott megbukassák a bolsevista kormányt.

A külpolitika és a sajtó.

Csáky Imre gróf külügyminiszter a *Magyar Külpolitika* hasábjain nagyérdékű cikkben fejtegeti külpolitikai helyzetünket és azt a feladatot, mely a magyar sajtóra vár az ország ujjaépítésének a munkájában. E cikkből vesszük a következő sorokat:

— Sokat és aggodalommal, bár — és ezt örömmel állapíthatom meg — nem tulzott gonddal beszéltek nálunk utóbbi időben a *kis-anant* megalakulásáról. De ha magunkba szállunk és ösztönök vagyunk, akkor meg kell állapítanunk, hogy ennek a szövetségnek a megalakulását megmagyarázza s érleltetővé teszi az az *ies, de hangos, céltalan, de káros lenyegetődzés, a melyet közvéleményünk egy része, — sajnos, éppen a lehangosabb, — ez utóbbi hónapokban hallatott. És ha eddig nem volt rá mód, hogy eréllyel és okos tanítással megakadályozzuk az ilyen szerencsétlen eszközök alkalmazását, a melyek a magyarságot fejlődése útján esetleg évtizedekkel velhetik vissza, akkor ma kell, a míg még nem késő, a kormányhatalomnak, a társadalomnak, de főképp a sajtónak közrefognia a józanságra, külpolitikai ítéltre és tapintatra és határtalan önfegyelmre való nevelés nehéz munkájában.*

A hosszú lejáratu politika luxusát mi nem engedhetjük meg magunknak. Ez lehet olyan nagyhatalomnak politikája, a melyek egymagukban is elég erősek ahhoz, hogy adott viszonyokat domináljanak. A gyengék kénytelenek a politika hullámzásaihoz alkalmazkodva ott keresni a támaszt, a hol azt legtermészetesebben s legelőnyösebben találhatják. Mi sem a splendifer izolation sem az állandó leköttés politikáját nem folytathatjuk.

És ha nem is szabad soha szem elől tévesztetnie azokat a magas etikai elveket, a melyeket a magyarság politikájában, jó és balsorsban egyaránt követett: a feltétlen szótartást, a lojalitást és a szövetségi hűséget, — a magyar megbízhatóságnak még a politikában is kétségen felül kell állania — nem mindenben követhetünk más nemzeteket: tartózkodnunk kell belpolitikánk sokszor sajnálatos eszközeitől, a haza érdekeire való tekintet nélkül durvaságnak a külpolitika mezőire való átvitelétől.

Ebben a feladatban lehet a magyar sajtónak monumentális szerepe. Ezen a ponton mulathatja meg sajtónk, mennyire képes minden más tekintet és érdeket a közösség, a haza érdekeinek alárendelni. Pártállás és politikai felfogásra való tekintet nélkül a sajtó minden organumától és minden munkásától ezt a kötelességteljesítést várjuk el.

Azonban a sajtónak ahhoz, hogy ennek a magas sztoz célnak a szolgálatába állhasson, még meg kell felelnie két feltételnek: A beléje helyezett bizalmat ki kell érdemelnie és föltétlenül diszkrétnek kell lennie. Amint a sajtó munkása mindig bizalommal fordulhat felvilágosításért az ország politikájának felelős intézőihez — a felsőbb érdekek által megszabott kereteken belül, ha bizalomra érdemesnek mutatkozott, mindig meg fogja kapni azokat az információkat, a melyekre szüksége lesz, hogy a helyzetről a megfelelő képet megkapja: ép így szükséges, hogy diplomata itthon és a külföldön felelősségteljes munkájában a napisajtó önzetlen támogatására mindenkor számíthasson. Az angol és francia világlapok szerkesztősegeinek és külföldi képviselőinek feltétlen diszkrétciója; öntudatos, de az ország érdekeinek mindenkor hódoló működése szinte közmondásos híru az egész világon. Ilyen sajtóqárdára épp oly nagy szüksége van a magyarságnak ma, nagy feladatainak megvalósításában, mint ugyanilyen erkölcsi elvek által vezetett diplomáciai karra. A jó diplomatának fel kell ruházva lennie az elsőrangú újságíró minden tulajdonságával: gyors és biztos informatív készséggel, minden körre kiterjedő jó összeköttetéssel és gyors politikai ítélőképességgel. A jó újságíró pedig ezenfelül mindenütt a világon egyesíti magában a jó diplomata két főattributumát: a feltétlen megbízhatóságot és diszkrétciót. Magyarország is acélozott bizalommal tekinthet majd virázó és dicsőséges jövője elé, ha már ilyen kétfős vértézele lesz.

Ratifikáljuk a békeszerződést.

Csáky Imre gróf, a *Neue Freie Presse* tudósítójának adott intervjujában kijelenté, hogy a magyar kormány a trianoni békeszerződést a lehető

legrövidebb időn belül ratifikáltatja. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot akkor fogja benvujtani a nemzetgyűlésnek, mihejt a nemzetgyűlés elintézte mindazokat a rendkívül fontos törvényjavaslatokat, a melyek jelenleg előtte fekszenek és hajasztási nem türnek.

A pápa követe Budapesten

Vasárnap érkezett Budapestre az örök városból a pápa követe, Msgr. Lorenzo Schioppa. Magyar földön először ugyan, a magyar katolikus egyház feje, Csernoch hercegprimás már a székhelyén, Esztergomban fogadta, ünnepies bevonulása és fogadása mégis csak Budapesten volt. Ebben a nagy-szerű fogadásban jutott kifejezésre annak a közjogi jelentősége, hogy a katolikus egyház feje, mint szuverén külön követ küldésével ismerte el önálló nemzeti művoltunkat. Évszázadok óta Ausztriával közönségben élén, a szentszékek diplomáciai képviselője természetesen éppen úgy Bécsben székelt, mint minden más hatalom követe. Most azután közvetlen érintkezésünk lesz a pápai udvarral és az olaszországi katolikus társadalommal is és ennek az érintkezésnek a szálait Msgr. Schioppa, a fiatal címzetes érsek fogja a kezében tartani, a kiről már most megállapíthatjuk, hogy fiatalos, friss, rokonszenves megjelenésével és meleg megnyilatkozásával meghódította a magyarságot. Most még csak arról van szó, hogy mi is meghódítsuk őt magunknak.

A nuncius az elébe ment küldöttség és Csizsárik püspök, követségi tanácsos kísérelében indult el a Zsófia-hajón Esztergomból Budapest felé, hogy délután 5 órakor érkezett. A nagy számban megjelent közönség allepte a budai és pesti Duna-partot s az Eötvös-tér, a hajó kikötőhelye feketélt a sokaságtól. A fogadtatáshoz megjelentek Sipőcz Jenő dr. polgármester, Zichy János gróf, a Katolikus Népszövetség elnöke, Ernst Sándor, a Katolikus Népszövetség vezérigazgatója, Mészáros János dr. általános érseki helynök, Wolff Károly dr., a Keresztény Egyesült Nemzeti Liga elnöke, Rakovszky István, a nemzetgyűlés elnöke, Marinovich Jenő dr. főkapitányhelyettes, stb. Először Sipőcz polgármester intézett üdvözlő beszédet a nunciushoz.

A nuncius néhány meghatott szóval köszönte meg a francia üdvözlést, mely után Zichy János gróf üdvözölte szintén francia nyelven a nunciust. Szegények lettünk — ugymond — és a sorsunk azoktól függ, a kik bennünket legyőztek; de azért mi mégis főlemelt fővel nézünk a világ szemébe, mert mindannyian teljesítettük kötelességünket. Ezért kérjük Excellenciát által a Szentatyát, hogy szegény elhagyott Hazánk iránt érdeklődni kegyeskedjék. Ez az ország végigszenvedte a világháború összes szenvedéseit, legyőzte önjerejéből annak következményeit, — és onnan, a honnan ellenségei lesodorták, csak a kereszt jelével emelkedhetik föl.

A pápa követe ismételtén megköszönte a meleg üdvözlést és kijelentette, hogy úgy fog velünk együtt imádkozni Magyarorszáért, mint második hazájáért.

Ezután a nuncius bíbor baldachin alatt a part-ra lépett és látható meghatottsággal fogadva a sokaság viharos éljenzését, megnyitotta a menetet, miközben az Egyetemi Énekkarok a pápai Himnusz adták elő. A menet a Ferenc József-téren, a Doroly-tya-utcán, a Vörösmarty-téren, a Váci-utcán, az Eskü-uton, a Ferenciek-téren át az Egyetem-temploma felé hullámzott. Az Egyetemi-templom kapujában az egyetem rektora, Hanuy Ferenc dr. várta a pápa követét, az egyetemi tanács és a tanári kar élén. A latinnyelvű beszédre Schioppa nuncius meleghangú latin beszédben köszöntö meg az üdvözlést. — Ezután vecsernye volt a templomban, a melyhez az Egyetemi Énekkarok szolgáltattak hatalmas, szárnyaló énekkíséretet, végezettül pedig a pápai követ szentséges pápai áldást osztott, a mit a templomot megtöltő hatalmas közönség leborulva fogadott. A fogadtatás után a nuncius a Középponti Páppelöl Intézetben lévő szállására ment, a hol Ámon Pál dr. rektor fogadta.

A *Magyar Kurir* jelenti: Msgr. Lorenzo Schioppa pápai nuncius azért a lelkes és rendkívül meleg fogadtatásért, a melyben őt a főváros népe vasárnap délutáni bevonulása alkalmával üdvözölte, őszinte köszönetét és hátját fejezi ki Budapest népének.

BUDAPESTI HIRLAP

Október elsejével új előfizetést nyitottunk a Budapesti Hirlapra. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, a kiknek előfizetése szeptember végével lejárt, sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lapot akadálytalanul tovább küldhessük.